

Wyniki monitoringu barczatki kataks *Eriogaster catax*

gąsienica barczatki kataks *Eriogaster catax* (fot. A. Berezowski)

1. Sprawozdanie z monitoringu barczatki kataks *Eriogaster catax* w Polsce

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Kod, nazwa polska i nazwa łacińska

1074 barczatka kataks *Eriogaster catax*

2. Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dany gatunek

Gatunek występuje w regionie biogeograficznym kontynentalnym i marginalnie w regionie alpejskim

3. Koordynatorzy główni: obecni i w poprzednich badaniach

2010: Małgorzata Makomaska-Juchiewicz

2014: Małgorzata Makomaska-Juchiewicz

2017-2018: Małgorzata Makomaska-Juchiewicz

4. Koordynatorzy krajowi: obecni i w poprzednich badaniach

2010: Adam Malkiewicz, Andrzej Oleksa

2014: Adam Malkiewicz

2017-2018: Adam Malkiewicz

5. Współpracownicy: obecni i w poprzednich badaniach

2010: brak

2014: brak

2017-2018: brak

6. Eksperti lokalni: obecni i w poprzednich badaniach

2010: Marcin Kadej, Adam Malkiewicz, Maciej Matraj, Ewelina Myśków, Andrzej Oleksa, Radosław Stelmaszczyk

2014: Adam Górnicki, Marcin Kadej, Adam Malkiewicz, Maciej Matraj, Ewelina Myśków, Bartłomiej Pacuk, Paweł Pech, Radosław Stelmaszczyk, Dariusz Tarnawski

2017-2018: Adam Górnicki, Jarosław Bury, Adam Malkiewicz, Bartłomiej Pacuk

7. Lata i miesiące obecnych i poprzednich badań z informacją, czy jeżeli były istotne różnice w porze badań oraz warunkach pogodowych pomiędzy kolejnymi powtórzeniami badań, to czy mogły one wpłynąć na różnice w wynikach badań:

2010: kwiecień – początek lipca

2014: kwiecień- maj

2017-2018: kwiecień- maj

Na niektórych stanowiskach na Podkarpaciu (Makowa, Rybotycze) warunki pogodowe roku 2017 poprzedzające wylęg oraz po wylęgu, w pierwszej fazie rozwoju gąsienic nie były korzystne (częste przymrozki, stosunkowo duża liczba dni pochmurnych i wietrznych). Jednak według oceny wykonawcy ta sytuacja pogodowa nie wpłynęła w decydujący sposób na drastyczny spadek liczebności gniazd, gdyż takie warunki zdarzały się również w latach poprzednich, a liczba gniazd była wyższa. W przypadku stanowiska Tarnowa Łąka wyniki monitoringu mogły być zaburzone na skutek gwałtownego przyspieszenia rozwoju gąsienic na przełomie kwietnia i maja 2017 (skrótł się czas trwania tego stadium). Podobna sytuacja zaburzenia fenologii gatunku w kierunku przyspieszenia rozwoju larwalnego powtórzyła się w roku 2018 na stanowiskach dolnośląskich. Etap rozwoju grupowego/stadnego gąsienic barczatki kataks skurczył się w czasie do 3 tygodni kwietnia, na skutek czego rozproszyły się one po okolicznych krzewach już w pierwszych dniach maja, uniemożliwiając dokonanie po tym terminie skutecznej drugiej kontroli oprzędów, gdyż nie było w nich już gąsienic. Przeszły one trwale do indywidualnego trybu życia, porzucając swoje macierzyste gniazda. Nie spowodowało to jednak redukcji liczebności gąsienic, tylko zmianę ich behawioru oraz w rezultacie przyspieszenia rozwoju, szybsze przeobrażenie. Ten gatunek barczatki, jako termo- i heliofilny, silnie pozytywnie reaguje na słoneczne i suche warunki podczas dnia, a takie warunki długo utrzymywały się w kwietniu i maju 2018 roku. Mogło to wpłynąć *in plus* na różnice w wynikach monitoringu 2017-18 w porównaniu do 2014.

8. Liczba stanowisk i obszarów Natura 2000 przypadająca na poszczególne etapy badań:

 Tab. 1A. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy badań dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* w Polsce, monitoring **skończony**

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba stanowisk gatunku <u>barczatka kataks</u> <i>Eriogaster catax</i> monitorowanych w latach			Liczba usuniętych			Liczba dodanych			Liczba niemonitorowanych (i nieusuniętych)			Uwagi
		ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	
2007-2012	2010	-	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Brak
2013-2014	2014	-	15	15	-	-	-	-	7	7	-	-	-	W 2014 r. wprowadzono do monitoringu 7 nowych stanowisk zlokalizowanych w regionie kontynentalnym: w woj. dolnośląskim, podkarpackim i wielkopolskim.
2015-2018	2017-2018	1	15	16	-	-	-	1	-	1	-	-	-	W latach 2017-2018 wprowadzono do monitoringu 1 nowe stanowisko w regionie alpejskim oraz przebadano powtórnie 15 stanowisk w regionie kontynentalnym.

Tab. 1B. Liczba obszarów w Natura 2000 przypadająca na poszczególne etapy badań dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* w Polsce, monitoring **skończony**

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba obszarów Natura 2000 z gatunkiem <i>barczatka kataks Eriogaster catax</i> monitorowanych w latach			Liczba usuniętych			Liczba dodanych			Liczba niemonitorowanych (i nieusuniętych)			Uwagi
		ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	ALP	CON	RAZEM	
2009-2012	2010	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Podano liczbę obszarów, na których znajdowały się stanowiska badane w 2010 r.
2013-2014	2014	-	6	6	-	-	-	-	3	3	-	-	-	Podano liczbę obszarów, na których znajdowały się stanowiska badane w r. 2014, dla których sporządzono raporty roczne.
2015-2018	2017-2018	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	4	4	Podano liczbę obszarów, na których znajdowały się stanowiska badane w latach 2017-2018, dla których sporządzono raporty roczne.

9. Informacja czy była zmieniana metodyka, w tym waloryzacja oraz kiedy i na czym polegała;

W pracach monitoringowych w latach 2017-2018 (podobnie jak w roku 2014 i w roku 2010) zastosowano metodykę opisaną w przewodniku metodycznym GIOŚ. Metodyka ta przewiduje badanie 2 wskaźników stanu populacji i 2 wskaźników stanu siedliska.

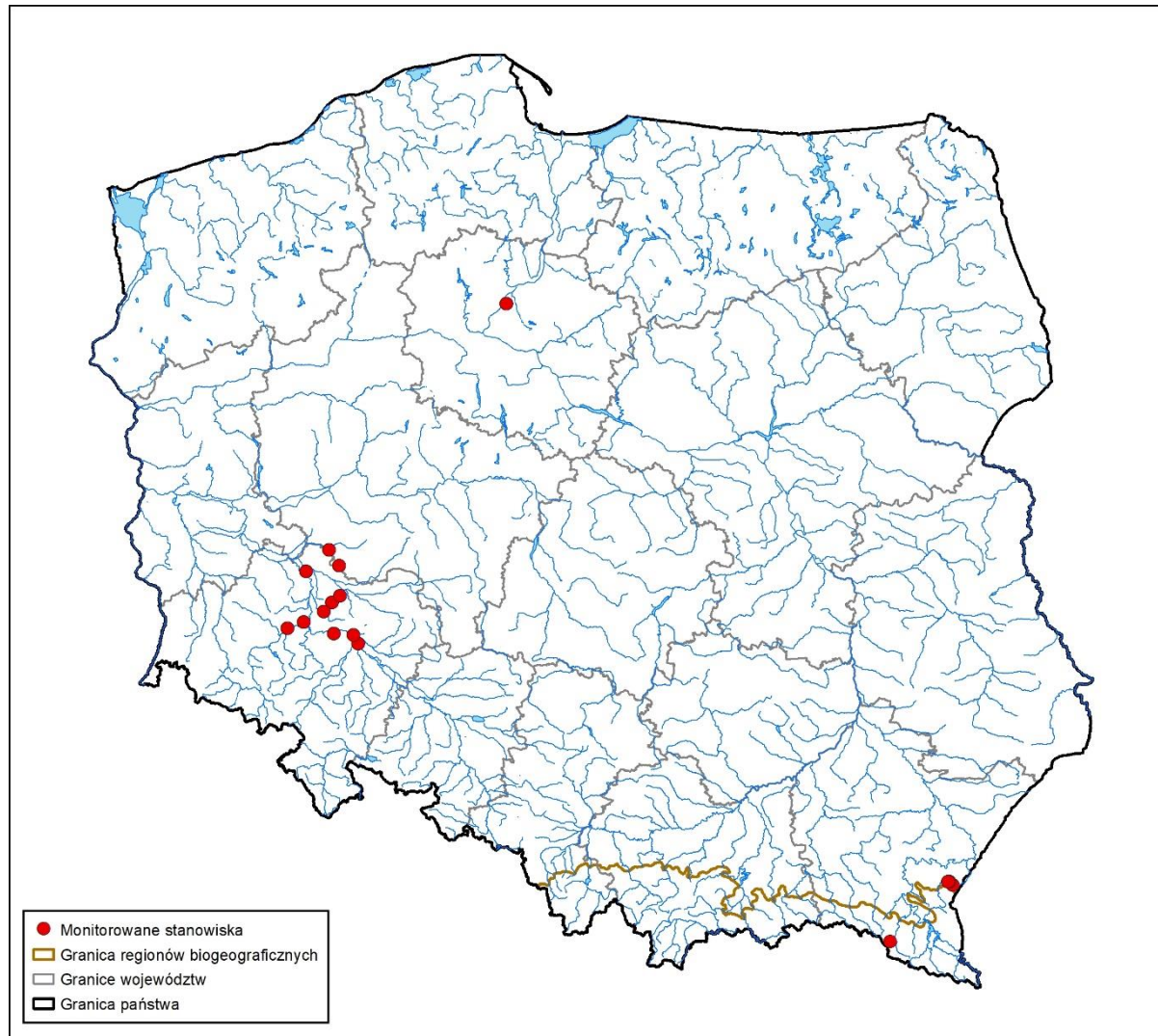
10. Informacja o ewentualnym wykorzystaniu wyników z innych projektów

Nie wykorzystywano.

11. Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji, ocena właściwego rozmieszczenia

We wstępnym etapie prac badano 8 stanowisk (głównie w woj. dolnośląskim i 1 w kujawsko-pomorskim). W 2014 r. wprowadzono do monitoringu 7 nowych stanowisk w regionie kontynentalnym: w woj. dolnośląskim, podkarpackim i wielkopolskim. W latach 2017-2018 wprowadzono do monitoringu jedno nowe stanowisko w regionie alpejskim oraz przebadano powtórnie 15 stanowisk w regionie kontynentalnym.

Liczba 15 stanowisk w regionie kontynentalnym prawdopodobnie stanowi już odpowiednią reprezentację rozmieszczenia i zasobów gatunku, z uwzględnieniem zniszczenia stanowiska Trzebosz i ewentualnej potrzeby wyznaczenia dodatkowego stanowiska w województwie wielkopolskim. Dalszy monitoring tego stanowiska nie rokuje w stanie obecnym pozytywnych wyników dla populacji i siedliska. Również w regionie alpejskim, w Bieszczadach Zachodnich (rejon Przełęczy Łupkowskiej) należałoby wyznaczyć dodatkowe stanowisko monitoringu, gdyż potencjalne siedlisko się tam utrzymuje.

Mapa rozmieszczenia stanowisk monitoringowych

2. Sprawozdanie z monitoringu barczatki kataks *Eriogaster catax* w regionie biogeograficznym alpejskim

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

Tab. 2. Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym **alpejskim** w różnych okresach badawczych dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* – monitoring **skończony**

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika*/ Nazwa parametru	OCENA stanu gatunku <u>barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i></u> na stanowiskach				Suma monitorowanych stanowisk
		Liczba stanowisk z daną oceną:				
		FV	U1	U2	XX	w latach 2017-2018
		teraz	teraz	teraz	teraz	
		w latach 2017-2018	w latach 2017-2018	w latach 2017-2018	w latach 2017-2018	w latach 2017-2018
Populacja	izolacja przestrzenna	1	-	-	-	1
	względna liczebność	-	-	1	-	1
	Parametr: Populacja	-	-	1	-	1
Siedlisko gatunku	ekspozycja stanowiska	1	-	-	-	1
	udział zarośli tarninowych	-	1	-	-	1
	Parametr: Siedlisko gatunku	-	1	-	-	1
Perspektywy ochrony		-	-	-	1	1
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		-	-	1	-	1

Tab. 2.A. Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony, parametrów i wskaźników łącznie tylko na tych stanowiskach, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym **alpejskim** w różnych okresach badawczych dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

Nie dotyczy. Monitoring jedyne, badanego w regionie alpejskim stanowiska rozpoczęto dopiero w 2017 r.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

II.A.1 Wskaźniki stanu ochrony, aktualne oddziaływania i przewidywane zagrożenia w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników populacji na stanowiskach

Izolacja przestrzenna

Na jedynym badanym stanowisku Radoszyce, izolacja przestrzenna została oceniona została na FV (do 20 km). Najbliższe stanowisko mieści się koło Łupkowa.

Względna liczebność

Na jedynym badanym stanowisku Radoszyce, względna liczebność została oceniona została na U2. Liczba szacowanych oprzędów gąsienic nie przekraczała 10 szt.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników siedliska gatunku na stanowiskach

Ekspozycja stanowiska

Na jedynym badanym stanowisku Radoszyce, ekspozycja stanowiska została oceniona została na FV. Dominowały ekspozycje/wystawy stoku: południowa i południowo-wschodnia.

Udział zarośli tarninowych

Wskaźnik ten uzyskał ocenę U1. Udział powierzchni zajmowanej przez zarośla tarniny zawiera się w przedziale 20 - 50% powierzchni transektu.

3. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla gatunku na stanowiskach

Jedynie stwierdzone oddziaływanie **A04.02.02 nieintensywny wypas owiec** zostało ocenione jako pozytywne, ze słabą intensywnością (C). Wypas owiec w otoczeniu krzewów tarniny zapobiega porastaniu muraw u podnóża zarośli zbyt bujną, wysoką roślinnością zielną, a także siewkami drzew, które mogłyby stopniowo nadmiernie zacieniać krzewy stanowiące siedlisko gatunku.

4. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla gatunku na stanowiskach.

Brak zagrożeń i nacisków stwierdzanych na tym stanowisku.

II.A.2. Stan ochrony i jego parametry w regionie biogeograficznym alpejskim - na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie parametru populacji na stanowiskach

Parametr ten otrzymał ocenę U2 ze względu na wartość oceny liczebności względnej (U2).

2. Stan i zmiany w czasie parametru siedliska gatunku na stanowiskach

Parametr ten otrzymał ocenę U1 ze względu na wartość oceny wskaźnika udziału zarośli tarniny (U1).

3. Stan i zmiany w czasie parametru perspektyw ochrony gatunku na stanowiskach

Perspektywy zachowania populacji są trudne do przewidzenia (XX) z uwagi na brak aktualnej informacji o stanie stanowiska łupków oraz stanie gatunku w słowackim obszarze Chránená krajinná oblasť "Východné Karpaty".

4. Stan ochrony gatunku i jego zmiany w czasie na stanowiskach

Stan ochrony oceniono na U2, z uwagi na najniżej oceniony parametr populacja (U2).

II.B. POZOSTAŁE TABELI NA POZIOMIE STANOWISKO

Tab. 3. Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym **alpejskim** dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stano- wiska	Nazwa stanowiska	OCENY gatunku <i>barczatka kataks</i> <i>Eriogaster catax</i> na poszczególnych stanowiskach			
						Populacja	Siedlisko gatunku	Perspektywy ochrony	Stan ochrony (ocena ogólna)
						Teraz	teraz	teraz	teraz
						w latach 2017- 2018	w latach 2017- 2018	w latach 2017-2018	w latach 2017-2018
1.			podkarpackie/ Beskid Niski	10971	Radoszyce	U2	U1	XX	U2
Suma poszczególnych ocen stanowisk					FV	-	-	-	-
					U1	-	1	-	-
					U2	1	-	-	1
					XX	-	-	1	-
RAZEM liczba ocenianych stanowisk/ ocen						1	1	1	1
Uwagi: Stanowisko wprowadzone do monitoringu po raz pierwszy w latach 2017-2018									

Inne uwagi: brak

Tab. 4. Aktualne oddziaływania łącznie - **dane ogólne** - na stanowiskach w regionie biogeograficznym **alpejskim** w różnych okresach badawczych dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

L. p.	KOD	AKTUALNE ODDZIAŁYWANIE	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem - razem w latach 2017-2018	Liczba stanowisk gatunku <u>barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i></u> z danym oddziaływaniem i intensywnością (A – silna, B – średnia, C – słaba, X –nieznana)										
					Wpływ pozytywny +			Wpływ neutralny 0			Wpływ negatywny -				Wpływ niezna ny
					A	B	C	A	B	C	A	B	C	X	X
1.	A04.02.02	nieintensywny wypas owiec		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Liczba stanowisk, na których stwierdzono oddziaływania o danym wpływie i intensywności/liczba wszystkich monitorowanych stanowisk				1	-	-	1/1	-	-	-	-	-	-	-	-

Tab. 4A. Zmiany oddziaływań łącznie na tych samych stanowiskach w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

Nie dotyczy. Jedyne, badane w regionie alpejskim stanowiska badane było po raz pierwszy

Tab. 5. Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym **alpejskim** w różnych okresach badawczych dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

Lp.	KOD	PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIE W PRZYSZŁOŚCI	Uszczegółowienie wytłumaczenie na czym polega	Liczba stanowisk gatunku z danym zagrożeniem w latach 2017=2018	Liczba stanowisk gatunku <u>barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i></u> z daną intensywnością zagrożenia			
					Intensywność zagrożenia (A – silna, B – średnia, C – słaba, X - nieznana)			
					A	B	C	X
1	X	Brak zagrożeń i nacisków		1	-	-	-	-
Liczba stanowisk, dla których zidentyfikowano zagrożenia o danej intensywności/liczba wszystkich monitorowanych stanowisk				1	-	-	-	-

Tab. 5A. Zmiany zagrożeń łącznie na tych samych stanowiskach w regionie biogeograficznym **alpejskim** pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

Nie dotyczy. Jedyne, badane w regionie alpejskim stanowiska badane było po raz pierwszy.

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Nie dotyczy. Jedyne, badane w regionie alpejskim stanowisko położone jest poza siecią Natura 2000.

III.B. POZOSTAŁE TABELY DOTYCZĄCE OBSZARÓW NATURA 2000

Nie dotyczy. Jedyne, badane w regionie alpejskim stanowisko położone jest poza siecią Natura 2000.

3. Sprawozdanie z monitoringu barczatki kataks *Eriogaster catax* w regionie biogeograficznym kontynentalnym

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

Tab. 2. Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** w różnych okresach badawczych dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* – monitoring **skończony**

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika*/ Nazwa parametru	OCENA stanu gatunku <u>barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i></u> na stanowiskach												Suma monitorowanych stanowisk		
		Liczba stanowisk z daną oceną:														
		FV			U1			U2			XX			poprzednio		2017-2018
		poprzednio	teraz	2017-2018	poprzednio	teraz	2017-2018	poprzednio	teraz	2017-2018	poprzednio	teraz	2017-2018			
		2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018
	izolacja przestrzenna	7	10	13	-	4	1	1	1	-	-	-	8	15	15	
	względna liczebność	6	3	4	1	2	2	1	10	9	-	-	8	15	15	
	Parametr: Populacja	6	3	5	1	2	2	1	8	8	-	2	8	15	15	
Siedlisko gatunku	ekspozycja stanowiska	8	14	6	-	1	2	-	-	1	-	-	6	8	15	15
	udział zarośli tarninowych	8	13	10	-	2	4	-	-	1	-	-	8	15	15	
	Parametr: Siedlisko gatunku	7	11	10	1	4	4	-	-	1	-	-	8	15	15	
Perspektywy ochrony		4	7	6	3	6	7	1	-	1	-	2	1	8	15	15
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		5	2	2	2	3	5	1	8	8	-	2	-	8	15	15

*Wskaźniki badane wyłącznie w 2010 r.

Uwaga:

Tab. 2.A. Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony, parametrów i wskaźników łącznie tylko na tych stanowiskach, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** w różnych okresach badawczych dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

Nazwa wskaźnika/ parametru/ Stan ochrony	ZMIANY OCEN gatunku <u>barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i></u>									Suma stanowisk, na których powtarzano badania
	Liczba stanowisk z daną zmianą, w tym rzeczywistą									
	poprawa			pogorszenie			zmiana z oceny XX	zmiana na ocenę XX	brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie (z U2 na FV)	Razem poprawa	o 1 stopień	o 2 stopnie (z FV na U2)	Razem pogorszenie				
izolacja przestrzenna	3	-	3	-	-	-	-	-	12	15
względna liczebność	2	3	5	2	1	3	-	-	7	15
Parametr: Populacja	2	3	5	2	1	3	2	-	5	15
ekspozycja stanowiska	-	-	-	3	-	3	-	6	6	15
udział zarośli tarninowych	-	-	-	2	1	3	-	-	12	15
Parametr: Siedlisko gatunku	-	-	-	2	-	2	-	-	13	15
Perspektywy ochrony	1	-	1	2	-	2	1	-	11	15
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)	3	1	4	1	1	2	2	-	7	15
UWAGI: np. podanie informacji o zmianach pozornych	Zmiana na ocenę XX wskaźnika „ekspozycja stanowiska” dla 6 stanowisk wynika z różnic w rozumieniu jego definicji i wynikającej z tego różnej interpretacji takich samych wyników na stanowiskach płaskich, gdzie nie występuje ekspozycja jako wystawa zbocza/stoku.									

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

II.A.1 Wskaźniki stanu ochrony, aktualne oddziaływania i przewidywane zagrożenia w regionie biogeograficznym kontynentalnym na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników populacji na stanowiskach

Izolacja przestrzenna

Wartość wskaźnika mieściła się w przedziale 1,2 km – 200 km. Trzydzieści z 15 badanych stanowisk to stanowiska nieizolowane, które otrzymały ocenę FV. Dwie izolowane populacje to Kiełb (Kujawsko-Pomorskie) – U2, gdzie odległość do najbliższego stanowiska wyniosła blisko 200 km oraz Trzebosz i Tarnowa Łąka (Wielkopolska) – U1, oddalone od najbliższego stanowiska o ponad 20 km.

Względna liczebność

Na 13 badanych stanowiskach stwierdzono obecność gatunku, a tylko na dwóch (Trzebosz i Tarnowa Łąka) nie udało się go wykryć. Wartość wskaźnika względna liczebność (liczba oprzędów na transekt) wyniosła od 0 (powyższe stanowiska) do 102 (Lubiatów-Głóska). Pięć stanowisk otrzymało ocenę FV - >21 gniazd/transekt (Wrzosy, Smogorzówek, Pątnów Legnicki, Luboszyce, Lubiatów-Głóska), dwa – U1, a osiem – U2. W porównaniu z rokiem 2014 r. na trzech stanowiskach (Uraz-Raków-Kotowice, Jurcz-Prochowice i Wrocław-Rędzin) odnotowano spadek wartości wskaźnika, w ostatnim przypadku nawet o 2 stopnie (z FV na U2). Na siedmiu stanowiskach wartości ocen były na podobnym poziomie, a na pozostałych pięciu ocena wskaźnika poprawiła się. W przypadku tych stanowisk wzrost liczebności skutkowałam poprawą oceny: o jeden stopień na dwóch stanowiskach (ocena wzrosła z U1 na FV) i o dwa stopnie (z U2 na FV) w trzech przypadkach (Pątnów Legnicki, Luboszyce i Wrzosy).

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników siedliska gatunku na stanowiskach

Ekspozycja stanowiska

Ten wskaźnik otrzymał ocenę właściwą FV na 6 stanowiskach, niezadowolającą U1 - na 2 stanowiskach i złą U2 - na jednym stanowisku (Trzebosz). Wskaźnik ten nie uległ poprawie na żadnym stanowisku, a na 3 stanowiskach odnotowano pogorszenie (o jeden stopień). W sześciu innych przypadkach stanowisk wystawiono oceny XX. Było to związane z zaleceniem, aby traktować ten wskaźnik jako wystawę stoku (zgodnie z przewodnikiem metodycznym), co nie jest możliwe na stanowiskach płaskich (np. większości stanowisk na Dolnym Śląsku).

Udział zarośli tarninowych

Na większości (10) badanych stanowisk udział powierzchni stanowiska zajętej przez zarośla tarninowe był wysoki (>50%) - ocena FV, na 4 mieścił się w przedziale 20-50% - ocena U1, a na jednym (Trzebosz) tarnina została wycięta – ocena U2.. Wskaźnik nie uległ zmianie na 12 stanowiskach, gdzie był oceniany na FV. Zmiana na niekorzyść wystąpiła na 3 stanowiskach, z czego na 2 o 1 stopień, a na 1 o 2 stopnie.

3. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla gatunku na stanowiskach

Najczęściej podawanym negatywnym oddziaływaniem, podobnie jak w 2014 r., było: **A07 stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych**: opryski pestycydami na polach sąsiadujących z siedliskiem gatunku. Oddziaływanie to dotyczyło 10 stanowisk, a jego intensywność określano przeważnie jako silną. Kolejnym negatywnym oddziaływaniem jest **J01.01 Wypalanie**: wczesnowiosenne podpalanie traw na miedzach śródpolnych, przy drogach śródpolnych oraz nieużytkach przy polach – 4 stanowiska (o zmiennej intensywności); **A06.01.01 Intensywne uprawy roczne.../intensyfikacja** – 4 stanowiska (intensywność silna i średnia); **K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja**: sukcesja na zboczach prowadzi do zastąpienia mozaiki ciepłolubnych muraw i zakrzewień przez zespoły leśne, zbyt cieniste dla barczatki – 4 stanowiska (intensywność zmienna); **A03 Koszenie/ścinanie trawy**: Często praktyką podczas koszenia traw jest również usuwanie zarośli (zakrzewień) znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie terenu objętego takim zabiegiem – 3 stanowiska (intensywność średnia); **A10.01 usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej oraz G05.04 Wandalizm**: wycinka zarośli tarninowych prowadząca do zmniejszenia udziału/likwidacji zarośli tarninowych oraz wysypywanie śmieci w te zarośla – w sumie 4 stanowiska (silna intensywność). Łącznie poprawę w intensywności oddziaływań stwierdzono na 12 stanowiskach, a pogorszenie w intensywności na 13 z nich. Zmian w intensywności nie stwierdzono na 9 z 15 stanowisk.

4. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla gatunku na stanowiskach.

Wśród przewidywanych zagrożeń dominuje **A07 stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych**: opryski pestycydami na polach sąsiadujących z siedliskiem gatunku. Oddziaływanie to dotyczyło 10 stanowisk, a jego intensywność określano przeważnie jako silną. Kolejnym negatywnym zagrożeniem jest **J01.01 Wypalanie**: wczesnowiosenne podpalanie traw na miedzach śródpolnych, przy drogach śródpolnych oraz nieużytkach przy polach – 9 stanowisk (o średniej intensywności); **A10.01 usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej oraz G05.04 Wandalizm**: wycinka zarośli tarninowych prowadząca do zmniejszenia udziału/likwidacji zarośli tarninowych oraz wysypywanie śmieci w te zarośla – w sumie 7 stanowisk (silna intensywność); **A03 Koszenie/ścinanie trawy**: Zagrożenie wynika z potencjalnie intensywnego wykaszania młodych zakrzaczeń tarniny podczas ścinania trawy (średnia intensywność) – 3 stanowiska; **K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja**: sukcesja na zboczach prowadzi do zastąpienia mozaiki ciepłolubnych muraw i zakrzewień przez zespoły leśne, zbyt cieniste dla barczatki – 4 stanowiska (intensywność zmienna). Wśród zagrożeń wymienianych poprzednio (2014) a niewymienianych teraz można wymienić: **F04.01.01 szkody spowodowane przez zwierzynę łowną (nadmierna gęstość populacji) – 2 stanowiska**, a także **D01.02 drogi, autostrady i G01.03 pojazdy zmotoryzowane**: mechaniczne rozjeżdżanie gąsienic na 3 stanowiskach. Do tej kategorii zmian w czasie należy też **J02.03.02 regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych** – na 2 stanowiskach. Łącznie poprawę w intensywności zagrożeń stwierdzono na 12 stanowiskach, a pogorszenie w intensywności na 14 z nich. Zmian w intensywności nie stwierdzono na 7 z 15 stanowisk.

II.A.2. Stan ochrony i jego parametry w regionie biogeograficznym kontynentalnym - na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie parametru populacji na stanowiskach

Pięć stanowisk otrzymało ocenę FV (Wrzosa, Smogorzówek, Pątnów Legnicki, Luboszyce, Lubiatów-Głóska). Zmian w czasie od 2014 r. nie wskazano na 5 stanowiskach, na kolejnych 5 (wyżej wymienione) stwierdzono poprawę, a na 3 stanowiskach – pogorszenie tego parametru (Uraz-Raków-Kotowice, Jurcz-Prochowice i Wrocław-Rędzin). O ocenach stanu populacji decydował wskaźnik względna liczebność.

2. Stan i zmiany w czasie parametru siedliska gatunku na stanowiskach

Stan siedlisk oceniono znacznie lepiej niż stan populacji. Na większości (10) stanowisk był właściwy FV, na 4 stanowiskach niezadowolający U1 i tylko na jednym (Trzebosz), gdzie wycięto tarninę – zły U2. Tylko na dwóch stanowiskach wskazano na pogorszenie tego parametru (Kiełp z FV na U1 oraz Trzebosz z U1 na U2). Na pozostałych stanowiskach stan siedlisk nie zmienił się.

3. Stan i zmiany w czasie parametru perspektywy ochrony gatunku na stanowiskach

Perspektywy ochrony były oceniane stosunkowo nieźle, pomimo niskich liczebności gatunku. Ten parametr otrzymał 6 ocen FV, 7 ocen U1, jedną ocenę U2 (Trzebosz) oraz jedną – XX (Czaplice). Na oceny perspektyw miały wpływ obserwowane oddziaływania i zagrożenia, a zwłaszcza: opryski pestycydami na polach sąsiadujących z siedliskiem gatunku, wczesnowiosenne podpalanie traw na miedzach śródpolnych, przy drogach śródpolnych oraz nieużytkach przy polach, a także wycinanie zarośli tarninowych. W porównaniu z poprzednim badaniem zanotowano poprawę oceny na 1 stanowisku (Wrzosa), pogorszenie na dwóch (Jurcz-Prochowice, Luboszyce), a brak zmian na 11 stanowiskach.

4. Stan ochrony gatunku i jego zmiany w czasie na stanowiskach

Oceny stanu ochrony barczatki kataks na monitorowanych stanowiskach odzwierciedlają oceny stanu populacji (niską liczebność na badanych stanowiskach): dwa stanowiska mają ocenę FV (Smogorzówek i Pątnów Legnicki), pięć – ocenę U1, osiem - ocenę U2. W porównaniu z poprzednim badaniem, na 4 stanowiskach odnotowano poprawę oceny, na dwóch (Jurcz-Prochowice i Wrocław-Rędzin) - pogorszenie, a brak zmian na 7 stanowiskach. Wszystkie zmiany wynikały ze zmian liczebności.

W świetle wyników monitoringu stan gatunku w regionie kontynentalnym należałoby określić jako zły.

II.B. POZOSTAŁE TABELI NA POZIOMIE STANOWISKO

Tab. 3. Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** dla gatunku barczatka kataka *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	OCENY gatunku <i>barczatka kataka</i> <i>Eriogaster catax</i> na poszczególnych stanowiskach*											
						Populacja			Siedlisko gatunku			Perspektywy ochrony			Stan ochrony (ocena ogólna)		
						poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w	poprzednio	teraz	w
						W roku 2010	w roku 2014	w roku 2017	W roku 2010	w roku 2014	w roku 2017	W roku 2010	w roku 2014	w roku 2017	W roku 2010	w roku 2014	w roku 2017
1.	PLH020002	Dębniańskie Mokradła	dolnośląskie	2946	Wrzosey	FV	U2	FV	U1	U1	U1	FV	U1	FV	U1	U2	U1
2.	PLH020003	Dolina Łachy	dolnośląskie	2945	Smogorzówek	U1	U1	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	U1	FV
3.	PLH020036	Dolina Widawy	dolnośląskie	5358	Uraz-Raków-Kotowice	-	FV	U1	-	U1	U1	-	U1	U1	-	U1	U1
4.	PLH020052	Pątnów Legnicki	dolnośląskie	1790	Pątnów Legnicki	FV	U2	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	U2	FV
5.			dolnośląskie/ Kotlina Żmigrodzka	5807	Czaplice	-	XX	U2	-	U1	U1	-	XX	XX	-	XX	U2
6.			dolnośląskie/ Obniżenie Ścinawskie	1834	Jurcz Prochowice	FV	FV	U1	FV	FV	FV	U1	FV	U1	FV	FV	U1
7.			dolnośląskie/ Pradolina Wrocławska	2759	Lubiatów-Głoska	FV	U1	FV	FV	FV	FV	U2	U1	U1	U1	U1	U1
8.			dolnośląskie/ Pradolina Głogowska	1791	Luboszyce	FV	U2	FV	FV	FV	FV	FV	FV	U1	FV	U2	U1
9.			dolnośląskie/ Pradolina Wrocławska	2721	Wrocław Rędzin	FV	FV	U2	FV	FV	FV	U1	U1	U1	FV	FV	U2
10.	PLH040040	Zbocza Płutowskie	kujawsko-pomorskie	2344	Kiełp	U2	U2	U2	FV	FV	U1	U1	U1	U1	U2	U2	U2
11.	PLH180012	Ostoja Przemyska	podkarpackie	5311	Makowa	-	U2	U2	-	FV	FV	-	FV	FV	-	U2	U2
12.	PLH180012	Ostoja Przemyska	podkarpackie	5325	Posada Rybotycka	-	U2	U2	-	FV	FV	-	FV	FV	-	U2	U2

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2015-2018

Lp.	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	OCENY gatunku <i>barczatka kataks Eriogaster catax</i> na poszczególnych stanowiskach*											
						Populacja			Siedlisko gatunku			Perspektywy ochrony			Stan ochrony (ocena ogólna)		
						poprzednio		teraz	poprzednio		teraz	poprzednio		teraz	poprzednio		teraz
						W roku 2010	w roku 2014	w roku 2017	W roku 2010	w roku 2014	w roku 2017	W roku 2010	w roku 2014	w roku 2017	W roku 2010	w roku 2014	w roku 2017
13.	PLH180012	Ostoja Przemyska	podkarpackie	5314	Rybotycze	-	U2	U2	-	FV	FV	-	FV	FV	-	U2	U2
14.			wielkopolskie/ Wysoczyzna Leszczyńska	5798	Tarnowa Łąka	-	U2	U2	-	FV	FV	-	U1	U1	-	U2	U2
15.			wielkopolskie/ Wysoczyzna Leszczyńska	5801	Trzebosz	-	XX	U2	-	U1	U2	-	XX	U2	-	XX	U2
Suma poszczególnych ocen stanowisk					FV	6	3	5	7	11	10	4	7	6	5	2	2
					U1	1	2	2	1	4	4	3	6	7	2	3	5
					U2	1	8	8	-	-	1	1	-	1	1	8	8
					XX	-	2	-	-	-	-	-	2	1	-	2	-
RAZEM liczba ocenianych stanowisk/ ocen					8	15	15	8	15	15	8	15	15	8	15	15	

Uwagi: We wstępnym etapie prac (2010) monitorowano 8 stanowisk. W 2014 r. wprowadzono do monitoringu 7 kolejnych stanowisk w regionie kontynentalnym. W latach 2017-2018 przebadano je powtórnie.

* Brak oceny oznacza, że stanowisko nie było badane w danym sezonie monitoringowym

Wyróżnienie różnic w ocenach: Kolorem pomarańczowym wyróżniono zmianę oceny z wyższej na niższą, zielonym – z niższej na wyższą a szarym zmianę z oceny stan nieznaną na konkretną ocenę (są to zmiany dotyczące dwóch ostatnich etapów prac). Kolorem niebieskim zaznaczono oceny bez zmian we wszystkich trzech etapach prac.

Inne uwagi: brak

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 6. Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** w różnych okresach badawczych dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	OCENA stanu gatunku <u>barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i></u> w obszarach Natura 2000												Suma monitorowanych obszarów Natura 2000		
		Liczba obszarów Natura 2000 z daną oceną:														
		FV			U1			U2			XX			poprzednio		teraz
		poprzednio	teraz	2017-2018	poprzednio	teraz	2017-2018	poprzednio	teraz	2017-2018	poprzednio	teraz	2017-2018			
		2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018
Populacja	izolacja przestrzenna	-	4	1	-	-	-	1	1	1	-	1	4	1	6	6
	względna liczebność	-	1	-	-	1	1	1	3	2	-	1	3	1	6	6
	Parametr: Populacja	1	1	-	-	1	1	1	3	2	-	1	3	2	6	6
Siedlisko gatunku	ekspozycja stanowiska	1	5	2	-	-	-	-	-	-	-	1	4	1	6	6
	udział zarośli tarninowych	1	3	2	-	2	-	-	-	-	-	1	4	1	6	6
	Parametr: Siedlisko gatunku	1	3	2	1	2	1	-	-	-	-	1	3	2	6	6
Perspektywy ochrony		1	2	1	1	3	2	-	-	-	-	1	3	2	6	6
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		-	-	-	1	2	1	1	3	2	-	1	3	2	6	6

Tab. 6A. Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym **kontynentalnym** w różnych okresach badawczych dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring **skończony**

Nazwa parametru /Stan ochrony	ZMIANY OCEN gatunku <u>barczatka kataks</u> <i>Eriogaster catax</i>									Suma obszarów Natura 2000, których monitoring powtarzano
	Liczba obszarów Natura 2000 z daną zmianą, w tym rzeczywistą									
	poprawa			pogorszenie			Zmiana z oceny XX	Zmiana na ocenę XX	Brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie	Razem	o 1 stopień	o 2 stopnie	Razem				
Parametr: Populacja	-	-	-	1	-	1	-	2	3	6
Parametr: Siedlisko gatunku	-	-	-	-	-	-	-	2	4	6
Perspektywy ochrony	-	-	-	-	-	-	-	2	4	6
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)	-	-	-	-	-	-	-	2	4	6
UWAGI: np. podanie informacji o zmianach pozornych	Brak									

OMÓWIENIE I PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Podobnie, jak w poprzednim sezonie badań (2014), 8 stanowisk monitorowanych w latach 2017-2018 było zlokalizowanych na terenie 6 obszarów Natura2000. W 5 obszarach było po jednym stanowisku monitoringowym i tylko w Ostoi Przemyskiej były 3 takie stanowiska. W przypadku 3 obszarów (Dębnińskie Mokradła, Dolina Łachy i Pątnów Legnicki) nie przygotowano raportu, uznając, że wyniki badań na położonych w nich stanowiskach nie pozwalają na ocenę w całych obszarach (oceny XX).

III.A.1. Wskaźniki stanu ochrony, aktualne oddziaływania i przewidywane zagrożenia w regionie biogeograficznym kontynentalnym

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników populacji na obszarach Natura 2000

Izolacja przestrzenna

Wskaźnik oceniono tylko dla 2 obszarów: FV dla Doliny Widawy, gdyż w pobliżu znajdują się liczne inne stanowiska barczatki kataks oraz U2 dla Pątnowa Legnickiego, gdyż obszar znajduje się ok. 200 km od głównej części zasięgu barczatki kataks, stanowiąc silnie izolowaną wyspę.

Względna liczebność

Wskaźnik oceniono tylko dla 3 obszarów: w przypadku Doliny Widawy była to ocena U1, a w przypadku obszarów Zbocza Płutowskie i Ostaoja Przemyska – ocena U2. Na tych dwóch obszarach ocena bez zmian od poprzedniego badania. Natomiast w przypadku Doliny Widawy ocena pogorszyła się; w poprzednim badaniu liczebność była na poziomie FV.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników siedliska gatunku na obszarach Natura 2000

Ekspozycja stanowiska

Oceniona w przypadku 2 obszarów.

Udział zarośli tarninowych

Oceniony w przypadku 2 obszarów; w obu jako właściwy FV. W Ostoi Przemyskiej na wszystkich badanych stanowiskach udział zarośli tarniny wynosi >50% (duża liczba dostępnych dla gatunku zarośli tarninowych różnej wielkości). W obszarze Zbocza Płutowskie zarośla tarninowo-głogowe występują powszechnie wzdłuż całego zbocza w obszarze, sama obecność tarniny nie wydaje się być więc czynnikiem ograniczającym (jest nim raczej obecność i odpowiednie zwarcie tarniny w miejscach o odpowiednim dla barczatki kataks mikroklimacie).

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla gatunku na obszarach Natura 2000

Większość negatywnych oddziaływań ma znaczenie lokalne (dotyczy pojedynczych obszarów). Częściej podawanym negatywnym oddziaływaniem, podobnie jak w 2014 r., było: **A07 stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych**: opryski pestycydami na polach sąsiadujących z siedliskiem gatunku, dotyczyło 3 obszarów, a jego intensywność określano przeważnie jako silną. Kolejnym negatywnym oddziaływaniem jest **J01.01 Wypalanie**: wczesnowiosenne podpalanie traw na miedzach śródpolnych, przy drogach śródpolnych oraz nieużytkach przy polach – 4 obszary (o zmiennej intensywności); **K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja**: sukcesja na zboczach prowadzi do zastąpienia mozaiki ciepłolubnych muraw i zakrzewień przez zespoły leśne, zbyt cieniste dla barczatki – 2 obszary. Najważniejsze oddziaływania pozostają bez zmian od poprzedniego badania.

4. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla gatunku na obszarach Natura 2000

Podobnie jak w przypadku oddziaływań, większość przewidywanych zagrożeń ma znaczenie lokalne (wykazywane są z pojedynczych stanowisk). Te najważniejsze, podawane z większej liczby obszarów, są tożsame ze stwierdzonymi oddziaływaniami i pozostają bez istotnych zmian od poprzedniego badania: **A07 stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych**: opryski pestycydami na polach sąsiadujących z siedliskiem gatunku – 3 obszary; **J01.01 Wypalanie**: wczesnowiosenne podpalanie traw na miedzach śródpolnych, przy drogach śródpolnych oraz nieużytkach przy polach – 3 obszary; **K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja**: sukcesja na zboczach prowadzi do zastąpienia mozaiki ciepłolubnych muraw i zakrzewień przez zespoły leśne, zbyt cieniste dla barczatki – 2 obszary.

III.A.2. Stan ochrony i jego parametry w regionie biogeograficznym kontynentalnym - na obszarach Natura 2000

1. Stan i zmiany w czasie parametru populacji na obszarach Natura 2000

Stan populacji oceniono dla trzech obszarów: dla Doliny Widawy jako niezadowolający U1 a dla Zboczy Płutowskich i Ostoi Przemyskiej, jako zły U2. O ocenach tych zdecydowała niska względna liczebność gatunku na badanych tam stanowiskach. Dla tych 2 obszarów ocena U2 pozostaje bez zmian od poprzedniego badania. Natomiast w Dolinie Widawy liczebność spadła z poziomu FV do U1.

2. Stan i zmiany w czasie parametru siedliska gatunku na obszarach Natura 2000

Stan siedlisk oceniony dla trzech obszarów wydaje się znacznie lepszy niż stan populacji: dla Doliny Widawy jest niezadowolający U1 (o czym zdecydowała wskaźnik udział powierzchniowy zarośli tarniny), a dla Zboczy Płutowskich i Ostoi Przemyskiej jako właściwy FV. Dla wszystkich obszarów oceny pozostają bez zmian w stosunku do poprzedniego badania.

3. Stan i zmiany w czasie parametru perspektyw ochrony gatunku na obszarach Natura 2000

Perspektywy ochrony oceniono jako dobre (FV) dla Ostoi Przemyskiej. Plan Zadań Ochronnych dla PLH180012 zakłada działania inwentaryzacyjno – ochronne dla barczatki kataks. Dla obszarów Dolina Widawy i Zbocza Płutowskie perspektywy oceniono jako niezadowolające U1. W Dolinie Widawy istnieje duże ryzyko przeprowadzenia takich działań jak: wycinka tarnin w związku z ewentualnymi pracami drogowymi (poszerzanie drogi wraz z pogłębieniem rowów) lub pracami rolnymi na sąsiednich polach uprawnych; stosowania oprysków na polach uprawnych przylegających do tarnin; prac melioracyjnych i związanych z przebudową wałów przeciwpowodziowych w początkowej części transektu; wypalania roślinności przydrożnej w okresie wiosennym. Z kolei niezadowolające perspektywy utrzymania się barczatki na obszarze Natura 2000 Zbocza Płutowskie wynikają przede wszystkim z małej liczebności lokalnej populacji tego gatunku oraz jej znaczną izolację od najbliższych znanych stanowisk barczatki. Prowadzone na stanowisku zabiegi ochrony czynnej są nakierowane głównie na zachowanie muraw kserotermicznych. Oceny perspektyw pozostają bez zmian od poprzedniego badania.

4. Stan ochrony gatunku i jego zmiany w czasie

Oceny stanu ochrony barczatki kataks w trzech obszarach Natura 2000 odzwierciedlają oceny stanu populacji (niską liczebność na badanych stanowiskach) i pozostają bez zmian od poprzedniego badania. Dwa obszary mają ocenę złą U2 (Zbocza Płutowskie i Ostoja Przemyska) i jeden - ocenę niezadowolającą U1 (Dolina Widawy). Warto podkreślić, że stan ochrony gatunku w obszarze Zbocza Płutowskie, choć oceniany jako zły, wydaje się stabilny (oceny bez zmian we wszystkich 3 sezonach badań).

III.B. POZOSTAŁE TABELY DOTYCZĄCE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 7. Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* - monitoring skończony

	KOD OBSZARU Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Liczba stanowisk w obszarze Natura 2000			Województwo ew. kraina geograficzna	OCENY gatunku <i>barczatka kataks Eriogaster catax</i> na poszczególnych obszarach Natura 2000											
			Poprzednio		Teraz		Populacja			Siedlisko gatunku			Perspektywy ochrony			Stan ochrony (ocena ogólna)		
			2010	2014	2017-2018		2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018	2010	2014	2017-2018
1.	PLH020002	Dębniańskie Mokradła	1	1	1	dolnośląskie	FV	U2	XX	U1	U1	XX	FV	U1	XX	U1	U2	XX
2.	PLH020003	Dolina Łachy	-	1	1	dolnośląskie	-	U1	XX	-	FV	XX	-	FV	XX	-	U1	XX
3.	PLH020036	Dolina Widawy	-	1	1	dolnośląskie	-	FV	U1	-	U1	U1	-	U1	U1	-	U1	U1
4.	PLH020052	Pątnów Legnicki	1	1	1	dolnośląskie	-	XX	XX	-	XX	XX	-	XX	XX	-	XX	XX
5.	PLH040040	Zbocza Płutowskie	1	1	1	kujawsko-pomorskie	U2	U2	U2	FV	FV	FV	U1	U1	U1	U2	U2	U2
6.	PLH180012	Ostoja Przemyska	-	3	3	podkarpackie	-	U2	U2	-	FV	FV	-	FV	FV	-	U2	U2
						FV	1	1	-	1	3	2	1	2	1	-	-	-
						U1	-	1	1	1	2	1	1	3	2	1	2	1
						U2	1	3	2	-	-	-	-	-	-	1	3	2
						XX	-	1	3	-	1	3	-	1	3	-	1	3
						Suma obszarów	2	6	6	2	6	6	2	6	6	2	6	6

Uwagi: W pierwszym etapie prac badano stanowiska położone na 3 obszarach Natura 2000, ale raporty sporządzono tylko dla 2 z nich. W przypadku obszaru Pątnów Legnicki wykonawca uznał, że badania wykonane na stanowisku nie pozwalają na wnioskowanie dotyczące całego obszaru. W drugim i trzecim etapie prac badano stanowiska położone na terenie 6 obszarów Natura 2000. Sporządzając raporty roczne dla obszarów w latach 2017-2018 uznano, że w przypadku 3 z nich (Dębniańskie Mokradła, Dolina Łachy i Pątnów Legnicki) wyniki badań na położonych w nich stanowiskach nie pozwalają na ocenę w całości obszarach (oceny XX).

* Brak oceny oznacza, że w obszarze Natura 2000 nie badano stanowisk w danym sezonie monitoringowym

Wyróżnienie różnic w ocenach: Kolorem pomarańczowym oznaczono zmianę oceny z wyższej na niższą, szarym – zmianę oceny na XX (stan nieznan), niebieskim zaznaczono oceny bez zmian we wszystkich trzech etapach prac.
Inne uwagi: brak

4. Sprawozdanie z monitoringu barczatki kataks *Eriogaster catax* – oba regiony

IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH

Tab. 10. Lista gatunków obcych stwierdzonych łącznie na stanowiskach w trakcie monitoringu gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* monitoring **skończony**

Oceniony Obszar Natura 2000*	Id stanowiska	Stanowisko gatunku <u>barczatka kataks</u> <u><i>Eriogaster catax</i></u>	Obserwowane GATUNKI OBCE**				
			Nazwa polska	Nazwa łacińska	Poprzednio		Teraz
					2010	2014	2017-2018
Rośliny							
	1834	Jurcz - Prochowice	Grusza pospolita	<i>Pyrus communis</i> L.	-	-	+
	1834	Jurcz - Prochowice	Nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.	+	+	-
Zbocza Płutowskie	2344	Kiełp	Biedronka azjatycka	<i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773)	-	+	+
Zbocza Płutowskie	2344	Kiełp	Nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.	+	+	+
	2759	Lubiatów-Głoska	Łubin trwały	<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	+	+	+
	2759	Lubiatów-Głoska	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton	+	-	+
	2759	Lubiatów-Głoska	Nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.	+	-	-
	1791	Luboszyce	Grusza pospolita	<i>Pyrus communis</i> L.	-	-	+
	1791	Luboszyce	Jabłoń domowa	<i>Malus domestica</i> Borkh.	-	-	+
Dolina Łachy	2945	Smogorzówek	Czeremcha amerykańska	<i>Padus serotina</i> (Erhr) Borkh.	-	-	+
Dolina Łachy	2945	Smogorzówek	Nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.	-	-	+
	2721	Wrocław - Rędzin	Grusza pospolita	<i>Pyrus communis</i> L.	-	-	+
	2721	Wrocław - Rędzin	Nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.	-	-	+
Dębniarskie Mokradła	2946	Wrzosy	Nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.	+	+	+
Zwierzęta							
Zbocza Płutowskie	2344	Kiełp	Biedronka azjatycka	<i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773)	-	+	+

* Brak wpisanego obszaru oznacza, że stanowisko jest położone poza siecią Natura 2000.

** Obecność gatunku obcego zaznaczono, jako „+”, a jego nie stwierdzenie w danym sezonie, jako „-”. Brak wpisu oznacza, że stanowisko nie było w ogóle badane w danym sezonie monitoringowym.

Tab. 10A. Porównanie stwierdzonych gatunków obcych na stanowiskach gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* z poprzednimi latami - monitoring skończony

L.p.	STWIERDZONE		Liczba stanowisk		
	GATUNKI OBCE NA STANOWISKACH GATUNKU <u>barczatka kataks</u> <i>Eriogaster catax</i>		Poprzednio		Teraz
	Nazwa polska	Nazwa łacińska	2010	2014	2017-2018
Rośliny					
1.	Czeremcha amerykańska	<i>Padus serotina</i> (Erhr) Borkh.	-	-	1
2.	Grusza pospolita	<i>Pyrus communis</i> L.	-	-	3
3.	Jabłoń domowa	<i>Malus domestica</i> Borkh.	-	-	1
4.	Łubin trwały	<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	-	1	1
5.	Nawłoc kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.	-	3	4
6.	Nawłoc późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton	-	-	1
7.	Łubin trwały	<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	1	1	1
8.	Nawłoc kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.	4	3	1
Zwierzęta					
9.	Biedronka azjatycka	<i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773)	-	1	1

PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH

Trzy pierwsze rośliny z tab. 10A. mogą wpływać pozytywnie na populację barczatki kataks w stadium gąsienicy, jako uzupełniające rośliny żywicielskie/baza pokarmowa. Grusza pospolita, w formie karłowatej jako krzew, lub młode drzewo może również służyć samicom barczatki jako roślina inicjalna do składania złoż jaj, czyli faktycznie jest zastępczą rośliną żywicielską dla rozwoju gąsienic. Na wszystkich trzech stanowiskach monitoringu (tab. 10) gdzie grusza była wykazana jako gatunek obcy, jednocześnie jest ona w niewielkim stopniu (ale ważnym) gatunkiem żywicielskim. Jednocześnie jest wliczona do bazy pokarmowej jako wskaźnika siedliska, a oprędy na niej znajdowane do liczebności względnej populacji. Wobec tego, *Pyrus communis* L. na stanowiskach, jak też w obrębie siedlisk barczatki kataks, nie może być traktowana jako gatunek obcy, lecz jako integralna i chroniona prawem część siedliska lęgowego tego gatunku motyla.

V. UWAGI DO METODYKI EWENTUALNE PROPOZYCJE ZMIAN NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ

Przy obecnym stanie wiedzy nie ma możliwości wprowadzania zmian metodyki opisanej w przewodniku monitoringu (Oleksa 2012).

Należy jedynie uelastyczyć terminy kontroli, które powinny być modyfikowane w zależności od przebiegu zjawisk fenologicznych w danym sezonie. W razie wcześniejszej wiosny należy przyspieszyć kontrole, obie przeprowadzając w kwietniu.

VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Aktualnie nie prowadzi się działań ukierunkowanych na ochronę barczatki kataks. Plany zadań ochronnych (PZO) dla sieci Natura 2000 w zasięgu występowania barczatki kataks są w fazie realizacji, jednak poza ochroną zachowawczą siedlisk gatunku w formie interwencji RDOŚ, wizji lokalnych w strefach konfliktu z inwestycjami (w tym działań podejmowanych przez nadzory przyrodnicze) nie były one jeszcze aktywnie realizowane.

Na terenie rezerwatu "Zbocza Płutowskie" prowadzony jest program aktywnej ochrony muraw kserotermicznych, nakierowany na utrzymywanie terenu w we wczesnych stadiach sukcesji. Działania polegają na usuwaniu zakrzewień oraz przywróceniu wypasu. Wycinka krzewów jest obecnie prowadzona w miejscach, gdzie nie stwierdzono obecności gniazd gąsienic barczatki. Nie wyklucza to jednak możliwości zniszczenia gniazd mogących się znajdować w innych częściach stanowiska. Wycinka prowadzona jest przed rozpoczęciem sezonu wegetacyjnego, co również nie jest optymalne ze względu na możliwość zniszczenia zimujących złoź jaj barczatki.

VII. INNE UWAGI

brak

VIII. WYKONAWCY MONITORINGU

Tab. 11a. Eksperti lokalni badanych stanowisk gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* wg obszarów Natura 2000 w regionie biogeograficznym **alpejskim** - monitoring **skończony**

Lp.	Lokalizacja stanowiska gatunku <u>barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i></u>			Id stanowiska	Nazwa stanowiska gatunku	NAZWISKO EKSPERTA LOKALNEGO (<i>wykonawcy monitoringu</i>) w roku 2017
	KOD Obszaru Natura 2000	obszar Natura 2000 – nazwa	województwo kraina geograficzna			
1.			podkarpackie/ Beskid Niski	10971	Radoszyce	Adam Malkiewicz, Jarosław Bury

Tab. 11b. Eksperti lokalni badanych stanowisk gatunku barczatka kataks *Eriogaster catax* wg obszarów Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym - monitoring skończony

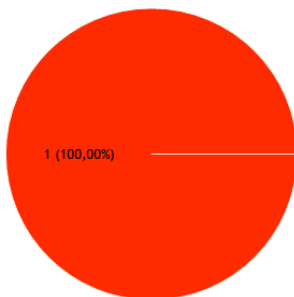
Lp.	Lokalizacja stanowiska gatunku <u>barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i></u>			Id stanowiska	Nazwa stanowiska gatunku	NAZWISKO EKSPERTA LOKALNEGO (<i>wykonawcy monitoringu</i>)*		
	KOD Obszaru Natura 2000	obszar Natura 2000 – nazwa	województwo kraina geograficzna			poprzednio		teraz
						w roku 2010	w roku 2014	w latach 2017-2018
1.	PLH020002	Dębniańskie Mokradła	dolnośląskie	2946	Wrzosy	Maciej Matraj	Maciej Matraj	Adam Malkiewicz
2.	PLH020003	Dolina Łachy	dolnośląskie	2945	Smogorzówek	Maciej Matraj	Adam Malkiewicz	Adam Malkiewicz
3.	PLH020036	Dolina Widawy	dolnośląskie	5358	Uraz-Raków-Kotowice		Dariusz Tarnawski	Adam Malkiewicz
4.	PLH020052	Pątnów Legnicki	dolnośląskie	1790	Pątnów Legnicki	Radosław Stelmaszczyk, Malkiewicz Adam	Radosław Stelmaszczyk, Malkiewicz Adam	Artur Berezowski
5.			dolnośląskie/ Kotlina Żmigrodzka	5807	Czaplice	-	Adam Malkiewicz, Kadej Marcin	Adam Malkiewicz
6.			dolnośląskie/ Obniżenie Ścinawskie	1834	Jurcz - Prochowice	Adam Malkiewicz, Ewelina Myśków	Ewelina Myśków, Paweł Pech	Adam Malkiewicz
7.			dolnośląskie/ Pradolina Wrocławska	2759	Lubiatów-Głoska	Adam Malkiewicz	Adam Malkiewicz	Adam Malkiewicz
8.			dolnośląskie/ Pradolina Głogowska	1791	Luboszyce	Radosław Stelmaszczyk, Malkiewicz Adam	Radosław Stelmaszczyk, Malkiewicz Adam	Andrzej Ruszewicz
9.			dolnośląskie/ Pradolina Wrocławska	2721	Wrocław - Rędzin	Adam Malkiewicz, Marcin Kadej	Marcin Kadej	Adam Malkiewicz
10.	PLH040040	Zbocza Płutowskie	kujawsko-pomorskie	2344	Kiełp	Andrzej Oleksa	Bartłomiej Pacuk	Bartłomiej Pacuk
11.	PLH180012	Ostoja Przemyska	podkarpackie	5311	Makowa	-	Adam Górnicki	Adam Górnicki
12.	PLH180012	Ostoja Przemyska	podkarpackie	5325	Posada Rybotycka	-	Adam Górnicki	Adam Górnicki
13.	PLH180012	Ostoja Przemyska	podkarpackie	5314	Rybotycze	-	Adam Górnicki	Adam Górnicki
14.			wielkopolskie/ Wysoczyzna Leszczyńska	5798	Tarnowa Łąka	-	Adam Malkiewicz	Adam Malkiewicz
15.			wielkopolskie/ Wysoczyzna Leszczyńska	5801	Trzebosz	-	Adam Malkiewicz	Adam Malkiewicz

* Brak wykonawcy oznacza, że stanowisko nie było monitorowane w danym okresie prac.

IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU GATUNKU

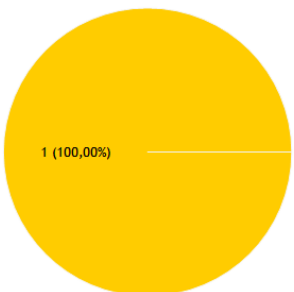
REGION ALPEJSKI

Populacja 2017-2018

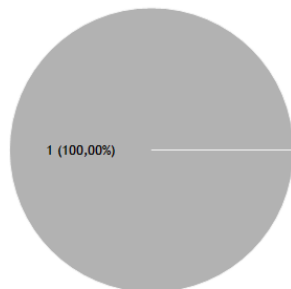
FV – stan właściwy U1– stan niezadowolający U2 – stan zły XX – stan nieznan

Siedlisko 2017-2018

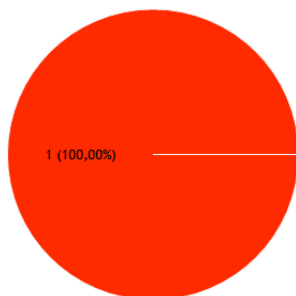
FV – stan właściwy U1– stan niezadowolający U2 – stan zły XX – stan nieznan

Perspektywy ochrony 2017-2018

FV – stan właściwy U1 – stan niezadowolający U2 – stan zły XX – stan nieznanym

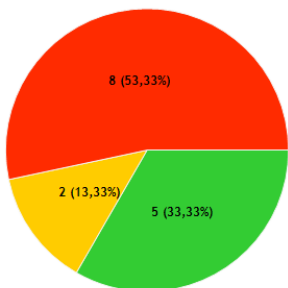
Ocena ogólna 2017-2018

FV – stan właściwy U1 – stan niezadowolający U2 – stan zły XX – stan nieznanym

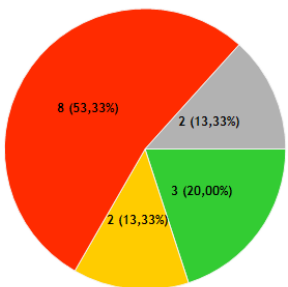
REGION KONTYNETALNY

Populacja 2017-2018

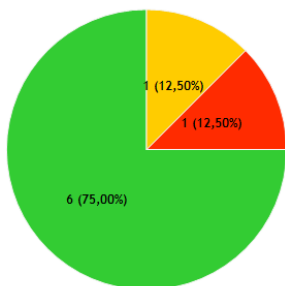
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Populacja 2014

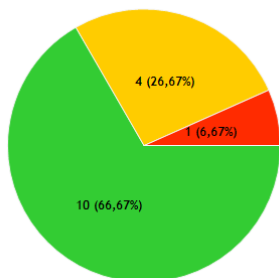
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Populacja 2010

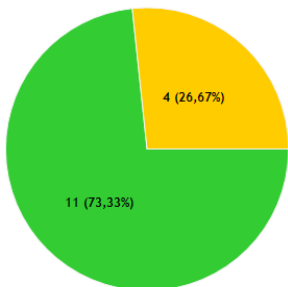
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Siedlisko 2017-2018

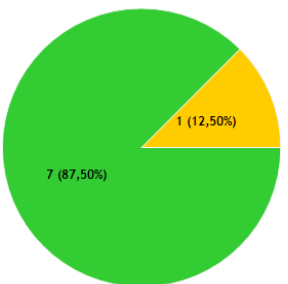
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Siedlisko 2014

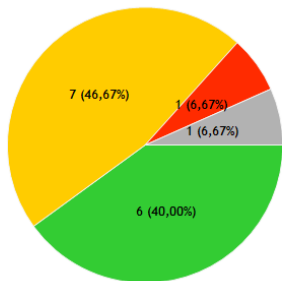
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Siedlisko 2010

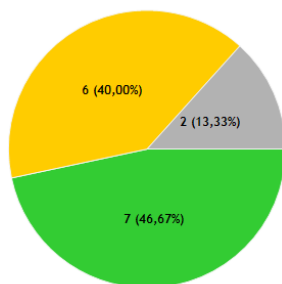
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Perspektywy ochrony 2017-2018

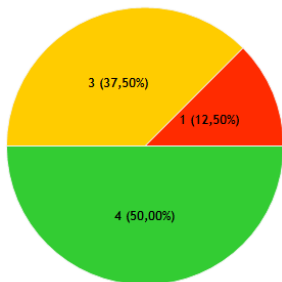
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

Perspektywy ochrony 2014

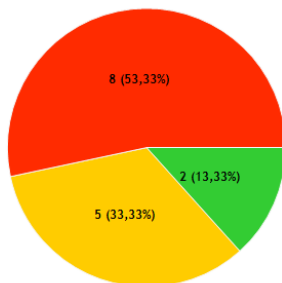
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

Perspektywy ochrony 2010

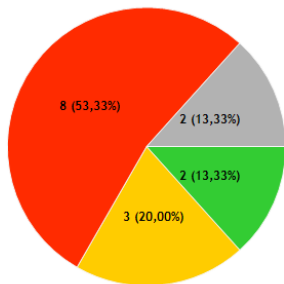
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadawalający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

Ocena ogólna 2017-2018

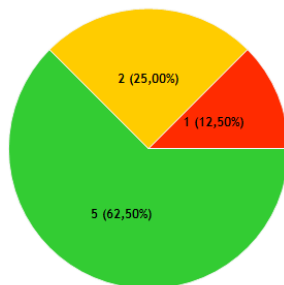
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadawalający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznanym

Ocena ogólna 2014

FV – stan właściwy U1 – stan niezadowolający U2 – stan zły XX – stan nieznan

Ocena ogólna 2010

FV – stan właściwy U1 – stan niezadowolający U2 – stan zły XX – stan nieznan

Region alpejski

Populacja

Na jedynym badanym stanowisku Radoszyce, względna liczebność została oceniona została na U2. Liczba szacowanych oprzędów gąsienic nie przekraczała 10 szt. Stanowisko nie jest izolowane. Najbliższe stanowisko mieści się koło Łupkowa. Parametr otrzymał ocenę U2 ze względu na wartość oceny liczebności względnej (U2).

Siedlisko

Parametr ten otrzymał ocenę U1 ze względu na wartość oceny wskaźnika udział zarośli tarniny (U1). Udział powierzchni zajmowanej przez zarośla tarniny zawiera się w przedziale 20 - 50% powierzchni transektu. Ekspozycja stanowiska Radoszyce została oceniona na FV. Dominowały ekspozycje/wystawy stoku: południowa i południowo-wschodnia.

Perspektywy ochrony

Perspektywy zachowania populacji są trudne do przewidzenia (XX) z uwagi na brak aktualnej informacji o stanie stanowiska Łupków oraz stanie gatunku w słowackim obszarze Chránená krajinná oblasť "Východné Karpaty". Jedyne stwierdzone oddziaływanie - nieintensywny wypas owiec zostało ocenione jako pozytywne: wypas owiec w otoczeniu krzewów tarniny zapobiega porastaniu muraw u podnóża zarośli zbyt bujną, wysoką roślinnością zielną, a także siewkami drzew, które mogłyby stopniowo nadmiernie zacieniać krzewy stanowiące siedlisko gatunku. Brak zagrożeń.

Ocena ogólna

Stan ochrony barczatki na stanowisku Radoszyce oceniono na U2, z uwagi na najniżej oceniony parametr populacja (U2).

Z uwagi na marginalne występowanie barczatki kataks w regionie alpejskim stan gatunku należy ocenić jedynie na poziomie regionu kontynentalnego

Region kontynentalny

Populacja

O ocenach stanu populacji decydował wskaźnik względna liczebność. Spośród 15 badanych stanowisk, 5 otrzymało ocenę FV (Wrzosy, Smogorzówek, Pątnów Legnicki, Luboszyce, Lubiatów-Głóska), 2 – oceny niezadowolające U1 i aż 8 stanowisk (wszystkie poza Dolnym Śląskiem) – złe U2. Zmian w czasie od 2014 r. nie wskazano na 5 stanowiskach, na kolejnych 5 (wyżej wymienione) stwierdzono poprawę, a na 3 stanowiskach – pogorszenie tego parametru (Uraz-Raków-Kotowice, Jurcz-Prochowice i Wrocław-Rędzin

W świetle wyników monitoringu stan populacji barczatki kataks w regionie biogeograficznym kontynentalnym trzeba ocenić jako zły (U2). Należy jednak tu zaznaczyć, że stan ten jest nierównomiernie rozmieszczony geograficznie, gdyż stany populacji na stanowiskach z Dolnego Śląska są dobre (FV) lub niezadowolające (U1), za wyjątkiem stanowiska we Wrocławiu. Pozostałe stanowiska z województw kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego i podkarpackiego bez wyjątku mają tym razem oceny złe (U2). Tu jest widoczny regres ocen w stosunku do poprzednich badań (oprócz stanowiska Kiełp – od 8 lat słabego). Być może jest to tylko pozorny regres w Wielkopolsce i na Podkarpaciu, gdyż w obu tych województwach badania prowadzono w roku 2017, a więc w nieco wilgotniejszych i chłodniejszych warunkach pogodowych miesiąca kwietnia (porównując do roku 2018).

Siedlisko

Stan siedlisk oceniono znacznie lepiej niż stan populacji. Na większości (10) stanowisk był właściwy FV, na 4 stanowiskach niezadowolający U1 i tylko na jednym (Trzebosz), gdzie wycięto tarninę – zły U2. Tylko na dwóch stanowiskach wskazano na pogorszenie tego parametru (Kiełp z FV na U1 oraz Trzebosz z U1 na U2). Na pozostałych stanowiskach stan siedlisk nie zmienił się.

W świetle wyników monitoringu stan siedlisk barczatki kataks w regionie biogeograficznym kontynentalnym należy ocenić jako właściwy (FV).

Perspektywy ochrony

Perspektywy ochrony były oceniane stosunkowo nieźle, pomimo niskich liczebności gatunku. Ten parametr otrzymał 6 ocen dobrych FV, 7 ocen niezadowolających U1, tylko jedną ocenę złą U2 (Trzebosz) i jedną – nieznaną XX (Czaplice; perspektywy ochrony gatunku na tym stanowisku są trudne do przewidzenia i zależne od trendu populacyjnego na stanowiskach sąsiednich). Na oceny perspektyw miały wpływ obserwowane oddziaływania i zagrożenia, a zwłaszcza: opryski pestycydami na polach sąsiadujących z siedliskiem gatunku, wczesnowiosenne podpalanie traw na miedzach śródpolnych, przy drogach śródpolnych oraz nieużytkach przy polach, a także wycinanie zarośli tarninowych. W porównaniu z poprzednim badaniem zanotowano poprawę oceny na 1 stanowisku (Wrzosy), pogorszenie na dwóch (Jurcz-Prochowice, Luboszyce), a brak zmian na 11 stanowiskach.

W związku z tym perspektywy ochrony barczatki kataks w regionie biogeograficznym kontynentalnym proponuje się ocenić jako niezadowolające (U1).

Ocena ogólna

Oceny stanu ochrony barczatki kataks na monitorowanych stanowiskach odzwierciedlają oceny stanu populacji (niską liczebność na badanych stanowiskach): dwa stanowiska mają ocenę FV (Smogorzówek i Państwów Legnicki), pięć – ocenę U1, osiem - ocenę U2. W porównaniu z poprzednim badaniem, na 4 stanowiskach odnotowano poprawę oceny, na dwóch (Jurcz-Prochowice i Wrocław-Rędzin) - pogorszenie, a brak zmian na 7 stanowiskach. Wszystkie zmiany wynikały ze zmian liczebności

W świetle wyników monitoringu stan gatunku w regionie biogeograficznym kontynentalnym należałoby ocenić jako zły (U2). Decyduje o takiej ocenie zły stan populacji (a w zasadzie zły stan populacji poza Dolnym Śląskiem). Niezmiennie od 2014 r. tylko dwa stanowiska mają ocenę właściwą (FV), natomiast liczba stanowisk z oceną niezadowolającą (U1) wzrosła o dwa. To można tłumaczyć nie tyle poprawą, co bardziej zdecydowaną oceną dwóch stanowisk ocenionych w roku 2014 na XX.